

Dosarul nr. 3r-328/2020

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Central (I. Rusu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (A. Gheorghieș, A. Toderaș, E. Bejenaru)

DECIZIE

25 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Victor Burduh

examinând recursul depus de Ivan Rotaraș,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată înaintată
de Ivan Rotaraș împotriva Consiliului local s. Recea, raionul Rîșcani, persoane terțe
Svetlana Bodiu și Stepan Ataman privind anularea deciziei,
împotriva încheierii din 15 octombrie 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost
declarat inadmisibil apelul declarat de Ivan Rotaraș, pe motiv că apelantul nu a
prezentat apelul motivat în termen,

c o n s t a t ă :

La 22 mai 2019 Ivan Rotaraș a adresat cerere de chemare în judecată împotriva
Consiliului local s. Recea, raionul Rîșcani, solicitând anularea deciziei nr. 03/10 din 28
aprilie 2017 „Cu privire la aprobarea listelor persoanelor socialmente vulnerabile, care
au nevoie de îmbunătățirea condițiilor locative”.

Prin încheierile din 03 septembrie 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul Central au
fost atrași în calitate de persoane terțe Svetlana Bodiu și Stepan Ataman (f.d. 15-16,
17-18).

Prin hotărârea din 26 iunie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Central acțiunea
înaintată de Ivan Rotaraș a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 23 iulie 2020 Ivan Rotaraș a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe,
solicitând casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei decizii noi
(f.d. 66).

Prin încheierea din 15 octombrie 2020 a Curții de Apel Bălți, a fost declarat
inadmisibil apelul declarat de Ivan Rotaraș, pe motiv că apelantul nu a prezentat
motivarea apelului în modul stabilit de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ (f.d.
75-77).

La 04 noiembrie 2020 Ivan Rotaraș a depus recurs împotriva încheierii din 15
octombrie 2020 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea încheierii contestate, cu

restituirea cauzei la rejudecare în instanța de apel, la etapa primirii cererii de apel (f.d. 84-86).

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel a interpretat eronat norma de drept procedurală și anume prin nerespectarea procedurii legale de depunere a actelor procedurale. Încălcărilor au dus la lezarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, fiindu-i lezat accesul liber la justiție, întrucât cererea de apel o consideră depusă motivat și care corespunde art. 211 alin. (1) lit.a)–d) și art. 232 din Codul administrativ.

Menționează recurentul că dacă nu a scris un apel voluminos nu înseamnă că apelul este nemotivat. Este suficient și invocarea unui singur motiv pentru contestarea unei hotărâri cu apel. Mai mult, apelantul are dreptul să se expună asupra apelului în cadrul ședinței de judecată, invocând și motive suplimentare, care nu au fost descrise în apelul motivat.

Recurentul specifică că art. 6 CEDO garantează fiecăruia dreptul de a se adresa unui tribunal pentru ca ultimul să se pronunțe asupra drepturilor și obligațiilor sale civile, accesul liber la justiție fiind consacrat ca drept cetățenesc fundamental atât prin legislația națională, cât și cea internațională. Prin urmare, consideră că prin declararea apelului ca inadmisibil i-a fost îngrădit accesul liber la justiție și dreptul la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat încheierea contestată la 15 octombrie 2020, care a fost recepționată de către recurent conform avizului de recepție a corespondenței la 21 octombrie 2020 (f.d. 80). Prin urmare, recursul depus de Ivan Rotaraș la 04 noiembrie 2020 este depus cu respectarea termenului prevăzut de lege.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Studiind materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul depus de Ivan Rotaraș, a anula încheierea din 15 octombrie 2020 a Curții de Apel Bălți, cu restituirea dosarului la rejudecare, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie de anulare a încheierii și adoptă o nouă încheiere.

Din materialele cauzei rezultă că, prin hotărârea din 26 iunie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Central acțiunea înaintată de Ivan Rotaraș a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d. 53, 60-64).

La 23 iulie 2020 Ivan Rotaraș a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei decizii noi (f.d. 66).

Prin încheierea din 15 octombrie 2020 a Curții de Apel Bălți, a fost declarat inadmisibil apelul declarat de Ivan Rotaraș, pe motiv că apelantul nu a prezentat

motivarea apelului în modul stabilit de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ (f.d. 75-77).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că, obiectul recursului vizează legalitatea încheierii din 15 octombrie 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost declarată inadmisibilă cererea de apel depusă de Ivan Rotaraș.

Astfel, instanța de recurs consideră necesar de a menționa prevederile art. 232 din Codul administrativ, prin care apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.

Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

La caz, Ivan Rotaraș a declarat apel în termenul stabilit de art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, înregistrând apelul la 23 iulie 2020 la Judecătoria Drochia, sediul Central (f.d. 66).

Conform art. 231 alin. (2) din Codul administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

În conformitate cu art. 233 din Codul administrativ, cererea de apel trebuie să conțină datele prevăzute la art.211 alin.(1) lit.a)–d) și să indice hotărârea care se contestă cu apel.

Cererea de apel se semnează de apelant sau de reprezentantul lui legal ori împuternicit.

Cererea de apel poate cuprinde și alte date importante pentru soluționarea cauzei, precum și demersurile apelantului.

Conform art. 211 alin. (1) lit.a)-d) din Codul administrativ, în cererea de chemare în judecată se indică: a) instanța la care a fost depusă; b) numele și prenumele sau denumirea reclamantului, domiciliul sau sediul acestuia; dacă reclamantul este o persoană juridică, se indică datele bancare și codul fiscal; c) numele și prenumele reprezentantului legal sau împuternicit și adresa lui, în cazul în care cererea se depune de un reprezentant; d) denumirea pârâtului în calitate de autoritate publică și sediul acesteia.

Având în vedere prevederile legale citate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține ca întemeiat argumentul recurentului precum că cererea de apel depusă la 23 iulie 2020 la Judecătoria Drochia, sediul Central corespunde cerințelor stabilite de lege și reprezintă un apel motivat or, în cererea de apel înregistrată la 23 iulie 2020 de către Ivan Rotaraș, se conțin temeiurile de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, dezacordul cu hotărârea adoptată, prin urmare instanța de apel urma să examineze cererea de apel prin prisma argumentelor invocate în conținutul acesteia.

Totodată instanța de apel nu era în drept de a obliga apelantul să invoce motive suplimentare întru susținerea cererii de apel depuse or, conform prevederilor art. 194 alin. (1) din Codul administrativ, în procedura în prima instanță, în procedura de apel

și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție remarcă faptul Ivan Rotaraș în cererea de apel nu a făcut mențiune referitor la faptul că apelul ar fi unul nemotivat, sau că și-ar rezerva dreptul să prezinte apelul motivat după recepționarea hotărârii motivate. Prin urmare, instanța de recurs constată că instanța de apel eronat a concluzionat că cererea de apel din 23 iulie 2020 depusă de Ivan Rotaraș, ar fi nemotivată, declarând apelul inadmisibil or, instanța de apel era obligată să asigure realizarea principiului disponibilității, principiului legalității, cât și principiului cercetării din oficiu.

Conform art. 219 alin. (1-3) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces.

Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

În acest context, Colegiul judiciar amintește că art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. În acest sens, dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 § 1 din Convenție, include printre altele dreptul părților de a prezenta observațiile pe care le consideră pertinente pentru cauza lor.

În cauza *Bellet vs Franța* (hotărârea din 04.12.1995), Curtea a stabilit că dreptul de acces la un tribunal trebuie să fie concret și efectiv. Eficiența dreptului de acces impune ca persoana să beneficieze de posibilitatea clară și concretă de a contesta un act care constituie o ingerință în drepturile sale. Legislația referitoare la formalitățile și termenele care trebuie respectate pentru a formula o cerere, dar și aplicarea lor nu trebuie să împiedice justițiabilii să utilizeze o cale de atac disponibilă.

Or, dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 § 1 din CEDO presupune ca cererile părților să fie examinate în mod riguros de către instanța sesizată, ceea ce implică, în sarcina instanței, obligația de a examina efectiv mijloacele, argumentele și probele propuse de părți. Cu alte cuvinte, noțiunea de „proces echitabil” cere ca o instanță să fi examinat cu adevărat problemele esențiale ce i-au fost supuse atenției.

Așa fiind, soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea contestată nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 CEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

Ținând cont de cele menționate, întru respectarea dreptului la un proces echitabil, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al

Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a casa încheierea instanței de apel din 15 octombrie 2020 și de a adopta o încheiere nouă de remitere a cauzei la rejudecare, în instanța de apel.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul depus de Ivan Rotaraș.

Se casează încheierea din 15 octombrie 2020 a Curții de Apel Bălți, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Ivan Rotaraș împotriva Consiliului local s. Recea, raionul Rîșcani, persoane terțe Svetlana Bodiș și Stepan Ataman privind anularea deciziei, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Bălți, pentru rejudecare.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh